

ærede Rigsdagsmand omtalte som grundede i Forordningen af 10de Mai 1843. Men naar man fremstiller Sagen saaledes, som den ærede Rigsdagsmand gjorde, saa troer jeg dog, at man gaar noget for vidt, naar man mener, at det er en Sag, som det ikke har nogen Bestaendelighed ved sig at gjøre Forandring i. Jeg troer, at der her ikke kan være Spørgsmaal om Anvendelse af Grundlovens Bestemmelse i § 84; thi saa vist, som det er, at de forskjellige Religionsbekjendere efter Grundloven skulle fremtræde paa samme Maade ligeoverfor Staten og skulle være lige med Hensyn til Rettigheder, saa staar dog det fast, at Staten ogsaa er berettiget til at kræve, og dert ligger netop en stor Erkjendelse af den lige Stilling med Hensyn til Retsforholdene, at ethvert Medlem af de forskjellige Troessamfund skal aflægge sin edelige Forklaring paa den Maade, som efter hans Overbeviisning, efter den Lære, han bekjender sig til, netop er den, som stemmer med hans egen Opfattelse, den, hvorigjennem hans egen sædelige Bevidsthed fremtræder, og den, der giver Garanti for, at Eden har den bindende Kraft for enhver Enkelt, som er fornøden, for at den kan være det Middel, den skal være i de forskjellige Forhold. Spørgsmaalet om, hvorvidt der kan foregaae Forandring i den Maade, hvorpaa Søderne skulle aflægge Ed, vil altsaa stille sig saaledes: Hvad maa efter den jødiske Religion eller efter hele den Retspraxis, som med Hensyn til denne allerede har udviklet sig efter hele den Maade, hvorpaa de nedarvede Skikke gjøre sig gjældende, ansees for nødvendigt, og hvilke Ceremonier maae være fornødne, for at Eden kan have den bindende Kraft, som Staten maa være sikker paa, at den har for Individet? Der er med Hensyn hertil et Punkt, som den ærede Rigsdagsmand i sin Forespørgsel har bvalet ved, en Formalitet, som efter den jødiske Religions Lære maa ansees fornøden som Betingelse for, at en saadan paalidelig Ed kan blive aflagt, nemlig Berøringen af en hellig Gjenstand, af Pentateuchen, og navnlig saaledes, at den Paagjældende med Fingeren berører et vist Sted

af anden Mose Bog. Hvorvidt dette er fornødent efter den jødiske Religion eller efter Retspraxis, er Noget, som ganske vist ikke under de forskjellige Ansuelser er fremtraadt med lige Klarhed; men naar den ærede Rigsdagsmand med Hensyn til dette Spørgsmaal har henvist til den Mand, hvis Stilling netop gjør, at der maa lægges særdeles Vægt paa hans Udtalelse, da troer jeg at kunne sige med Sikkerhed, at da denne for endeel Aar siden selv behandlede denne Gjenstand i et trykt Skrift, havde han netop den Overbeviisning, at det var hjemlet i den jødiske Religions Lære og i Retspraxis, at en saadan Berøring af den hellige Gjenstand var fornøden. Nu bemærkede den ærede Rigsdagsmand imidlertid, at der foregaaer Forandring med Religionssamfundene, eftersom Tiderne forandre sig. Jeg indrømmer dette og finder det ganske naturligt, at hvad der steer i de større Forhold med de større Samfund naturligvis ogsaa steer med den enkelte Mand, der kan komme til en anden Overbeviisning end den, han tidligere har haft; men jeg maa tillade mig dog at fremdrage det, at denne Mand har haft en saadan Overbeviisning, som Noget, der taler for, at Berøringen af den hellige Gjenstand er en nødvendig Betingelse for, at en efter den jødiske Religions Lære og Retspraxis gyldig Ed kan blive aflagt. Meningerne ere i alt Fald meget deelte om dette Punkt, og i og for sig er det Noget, der er givet, at der i den jødiske Menighed hos os — det har en saadan Notoriitet, at man ligefrem kan udtale det — ere forskjellige Partier. Der er saaledes en Afdeling af Drøthodøse og en anden Afdeling, der fjerner sig fra dem, og netop dette er ogsaa en Omstaendighed, som maa fremkalde en vis Betænkelse ved at ryste for stærkt ved dette Forhold, saafremt det maa antages at være saa nær Visheden, at det er i højeste Grad sandsynligt, at denne Formalitet er Noget, der er foreskrevet ved Religionslæren og hjemlet ved Retspraxis. Jeg skal i Forbindelse hermed bemærke med Hensyn til det Exempel, den ærede Rigsdagsmand hentede fra sin egen Er-